

Вищий навчальний заклад
«НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ»
Юридичний факультет
Кафедра теорії та історії держави і права

ЗАТВЕРДЖЕНО

Декан юридичного факультету

Наталія ВЕСЕЛОВСЬКА

РОБОЧА ПРОГРАМА

**МЕТОДОЛОГІЯ ЮРИДИЧНИХ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ТА ПОЛІТИКА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ**

(назва навчальної дисципліни)

підготовки третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
(назва рівня вищої освіти)

галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право»
(шифр і назва галузі знань)

спеціальності D8 «Право»
(код і найменування спеціальності)

освітньо-наукової програми «Право»
(назва освітньо-наукової програми)

тип дисципліни загально-наукової підготовки

2025 рік

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми

АНТОН ЧУБ

РЕКОМЕНДОВАНО:

Кафедрою теорії та історії держави і права
протокол № 1
від «29» серпня 2025 року

Завідувач кафедри

АНТОН ЧУБ

Укладач: *Лоцихін Олександр Миколайович*, доктор юридичних наук, професор.

1. Опис навчальної дисципліни

Мова навчання: українська

Статус дисципліни: обов'язкова

Передумови вивчення навчальної дисципліни: вивчення дисципліни «*Методологія юридичних наукових досліджень та політика академічної доброчесності*» доцільне після оволодіння здобувачами вищої освіти поглибленими знаннями з сутності науки, логіки та критичне мислення, уміння будувати аргументацію, формулювати та перевіряти гіпотези, робити обґрунтовані висновки, основи роботи з інформацією: пошук, аналіз, систематизація та цитування джерел; математичні та статистичні основи: поняття вибірки, показників, методів обробки даних (для кількісних досліджень); інформаційно-комунікаційні технології: володіння текстовими редакторами, електронними бібліотеками, базами даних, програмами для перевірки плагіату; навички письмової роботи: складання планів, написання рефератів, звітів, курсових та інших навчально-наукових текстів; основ етики та правової культури: розуміння моральних норм, авторського права, академічної відповідальності та доброчесності

Предметом вивчення навчальної дисципліни «*Методологія юридичних наукових досліджень та політика академічної доброчесності*» є комплекс теоретичних і практичних знань про методології наукового пізнання, методи і прийоми наукового дослідження, загальні положення щодо організації та проведення наукового пошуку, планування дослідницького процесу, оформлення наукових робіт, дотримання принципів академічної доброчесності.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни. На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин (3 кредити ECTS).

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «*Методологія юридичних наукових досліджень та політика академічної доброчесності*» є оволодіння здобувачами методології дослідження правових явищ та процесів, в тому числі на різних рівнях їх прояву та у різних галузях застосування; здобуття знань про етапи і напрями наукового дослідження, його мету і завдання; виховання у здобувачів фундаментальних цінностей академічної доброчесності.

Основними завданнями навчальної дисципліни «*Методологія юридичних наукових досліджень та політика академічної доброчесності*» є формування у здобувачів вищої освіти ґрунтовних знань про науку та методологію досліджень; формування здатності до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; вміння коректно інтерпретувати результати останніх теоретичних досліджень та практики їх застосування; набуття навичок до проведення самостійних досліджень та інтерпретації їх результатів; здатність здійснювати на належному рівні теоретичні та прикладні дослідження; розвиток професійних навичок планування і здійснення власних досліджень, аналізувати його результати і обґрунтовувати ухвалення ефективних управлінських рішень в умовах невизначеності; уміння збирати необхідні дані з різних джерел, обробляти і аналізувати їх результати із застосуванням сучасних методів та спеціалізованого програмного забезпечення та уміння презентувати та обговорювати результати наукових і прикладних досліджень державною та іноземною мовами.

3. Компетентності та заплановані результати навчання

Дисципліна «*Методологія юридичних наукових досліджень та політика академічної доброчесності*» забезпечує набуття здобувачами освіти компетентностей:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК01	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
ЗК04	Здатність усно і письмово презентувати результати власного наукового дослідження українською та іноземною мовами, глибоко розуміти іншомовні наукові та професійні тексти за напрямом досліджень.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК01	Здатність планувати та виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у галузі права та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з права та суміжних галузей.
СК02	Здатність застосовувати методи правового і міждисциплінарного дослідження, виявляти їх евристичні можливості та межі, використовувати релевантний дослідницький інструментарій.
СК04	Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру у сфері права та забезпечувати якість виконуваних досліджень; дотримання права інтелектуальної власності та стандартів академічної доброчесності.
СК05	Здатність моделювати оптимальні варіанти вирішення складних правових проблем, прогнозувати можливі наслідки їх реалізації.
СК06	Здатність здійснювати експертну діяльність у сфері права.
СК07	Здатність виявляти нові інституційні етичні виклики та етичні виклики в житті суспільства і пропонувати для них правові механізми розв'язання.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН01	Мати передові концептуальні та методологічні знання у сфері права і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень, отримання нових знань та здійснення інновацій.
ПРН02	Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми права державною та іноземною мовами, оприлюднювати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних наукових виданнях.
ПРН03	Застосовувати у фаховій діяльності знання та розуміння системи права, історії світової та української правової думки, сучасної правової доктрини, а також основних напрямів та провідних тенденцій у розвитку права.
ПРН04	Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні аргументи, зокрема, результати теоретичного аналізу, прикладних досліджень, наявні наукові джерела; аналізувати досліджувану проблему з урахуванням широкого правового та загально-соціального контекстів.
ПРН05	Планувати і виконувати теоретичні та прикладні дослідження з права та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасного наукового інструментарію, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу передових концептуальних і методологічних знань щодо досліджуваної проблеми з дотриманням стандартів академічної та професійної етики.
ПРН06	Розуміти загальні принципи та методи юридичної науки, а також методологію наукових досліджень, застосовувати їх у власних дослідженнях у сфері права та у викладацькій практиці.
ПРН07	Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення, аналізу й збереження даних та інформації, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та складної структури, спеціалізовані програмне забезпечення, бази даних та інформаційні системи у науковій, викладацькій, правотворчій та правозастосовній діяльності.
ПРН11	Здійснювати доктринальне тлумачення норм національного, міжнародного та права Європейського Союзу, здійснювати порівняльний аналіз правових явищ та процесів у різних правових системах.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Обсяг у годинах											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	сем.	пз	лаб.	с. р		л	сем.	пз	лаб.	с. р
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Наука та її методологія	7	1	2			4	7	1				6
Тема 2. Співвідношення методології і теорії	7	1	2			4	9		1			8
Тема 3. Методи та інструменти правових досліджень	7	1	2			4	9		1			8
Тема 4. Процес наукового дослідження і методика його проведення	10	2	2			6	9	1				8
Тема 5. Інформаційні аспекти наукового дослідження	9	1	2			6	9	1				8
Тема 6. Комунікації в наукових дослідженнях	10	2	2			6	9	1				8
Тема 7. Підготовка та оформлення наукових досліджень	10	2	2			6	9		1			8
Тема 8. Дисертаційна робота як наукове дослідження	10	2	2			6	10	1	1			8
Тема 9. Ініціювання, розробка та реалізація комплексних наукових проектів	10	2	2			6	9		1			8
Тема 10. Принципи та фундаментальні цінності академічної добросчесності.	10	2	2			6	10	1	1			8
Усього годин	90	16	20	0	0	54	90	6	6	0	0	78

5. Зміст програми навчальної дисципліни

Тема 1. Наука та її методологія

Наука та її методологія. Наука як соціальний інститут, її структура. Фундаментальні та прикладні науки. Специфіка науково-дослідної діяльності. Наукове знання. Цілі та функції науки, її категоріально-понятійний апарат. Наукова ідея, гіпотеза, судження, закон, концепція.

Тема 2. Співвідношення методології і теорії

Методологія правових досліджень. Особливості методології дослідження правових явищ та процесів, в тому числі на різних рівнях їх прояву та у різних галузях застосування.

Тема 3. Методи та інструменти правових досліджень

Методи теоретичного дослідження: абстрагування, аналіз і синтез, індукція і дедукція, якісний і кількісний аналіз, системний аналіз і системний підхід. Методи емпіричних досліджень: спостереження, вимірювання, класифікація, вибірковий та опитувальний методи, тестування та аналіз документів.

Тема 4. Процес наукового дослідження і методика його проведення

Структура та різновиди наукового дослідження. Основні етапи і напрями наукового дослідження, його мета і завдання. Формування проблеми наукового дослідження, побудова його програми.

Тема 5. Інформаційні аспекти наукового дослідження

Емпірична база, її характеристика та види. Робота над літературними джерелами. Збирання матеріалу, його аналіз і обробка. Аналіз та інтерпретація наукових даних.

Тема 6. Комунікації в наукових дослідженнях

Роль наукової комунікації в обміні знаннями та результатами досліджень. Класифікація наукових комунікацій: внутрішня та зовнішня наукова комунікація, вертикальна та горизонтальна комунікація. Міжнародні наукові платформи, бази даних і журнали. Наукові семінари, конференції та інші форми комунікації. Відкриті журнали та репозиторії для поширення результатів досліджень (*open access*).

Тема 7. Підготовка та оформлення наукових досліджень

Поняття, функції та основні види наукових публікацій. Наукова стаття. Структурні елементи статті. Наукова монографія. Тези наукової доповіді (повідомлення). Реєстрація права інтелектуальної власності на науковий твір (статтю, монографію, дисертацію, підручник, посібник).

Тема 8. Дисертаційна робота як наукове дослідження

Вибір і затвердження теми наукового дослідження. Формулювання та затвердження теми. Мова і стиль дисертаційної роботи. Особливості наукової мови. Стилистичні особливості. Стилість. Загальні вимоги до оформлення дисертаційної роботи. Вимоги до цитування. Список використаних джерел. Додатки. Захист дисертаційної роботи: процедура, основні етапи та складові.

Тема 9. Ініціювання, розробка та реалізація комплексних наукових проєктів

Поняття та особливості комплексних наукових проєктів у сфері права. Актуальність і значення міждисциплінарних підходів у сучасних правових дослідженнях. Розробка наукового проєкту: структурування та планування. Створення концепції проєкту та вибір методології дослідження. Підбір міждисциплінарних інструментів і методів дослідження. Реалізація наукового проєкту. Оцінка результатів та подальший розвиток наукового проєкту. Поширення результатів. Комерціалізація результатів досліджень та захист інтелектуальної власності.

Тема 10. Принципи та фундаментальні цінності академічної доброчесності.

Академічна доброчесність. Вплив академічної доброчесності на наукову та освітню діяльність. Плагіат. Запобігання академічному плагіату. Академічна доброчесність в умовах дистанційного навчання. Забезпечення дотримання прав інтелектуальної власності.

6. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Наука та її методологія	1	1
2	Тема 2. Співвідношення методології і теорії	1	
3	Тема 3. Методи та інструменти правових досліджень	1	
4	Тема 4. Процес наукового дослідження і методика його проведення	2	1
5	Тема 5. Інформаційні аспекти наукового дослідження	1	1
6	Тема 6. Комунікації в наукових дослідженнях	2	1
7	Тема 7. Підготовка та оформлення наукових досліджень	2	
8	Тема 8. Дисертаційна робота як наукове дослідження	2	1
9	Тема 9. Ініціювання, розробка та реалізація комплексних наукових проєктів	2	
10	Тема 10. Принципи та фундаментальні цінності академічної доброчесності	2	1
Усього годин		16	6

7. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Наука та її методологія	2	
2	Тема 2. Співвідношення методології і теорії	2	1
3	Тема 3. Методи та інструменти правових досліджень	2	1
4	Тема 4. Процес наукового дослідження і методика його проведення	2	
5	Тема 5. Інформаційні аспекти наукового дослідження	2	
6	Тема 6. Комунікації в наукових дослідженнях	2	
7	Тема 7. Підготовка та оформлення наукових досліджень	2	1
8	Тема 8. Дисертаційна робота як наукове дослідження	2	1
9	Тема 9. Ініціювання, розробка та реалізація комплексних наукових проєктів	2	1
10	Тема 10. Принципи та фундаментальні цінності академічної доброчесності	2	1
Усього годин		20	6

8. План семінарських занять

Тема 1. Наука та її методологія

Мета: сформувані цілісне уявлення про науку як соціальний інститут, розкрити її структуру, функції та категоріальний апарат, а також визначити специфіку науково-дослідної діяльності.

Питання для обговорення:

1. У чому полягає специфіка науки як особливої форми пізнання?
2. Які функції виконує наука в сучасному суспільстві?
3. Чим відрізняються фундаментальні та прикладні дослідження?
4. Яка роль гіпотези, закону та концепції у формуванні наукового знання?
5. Чи можна вважати науку нейтральною щодо цінностей?
6. Продемонструйте гіпотези, закони та концепції у Вашій дисертаційній роботі.

Тема 2. Співвідношення методології і теорії

Мета: розкрити взаємозв'язок теорії та методології в юридичних дослідженнях і визначити їх роль у формуванні наукового знання.

Питання для обговорення:

1. У чому різниця між теорією та методологією?
2. Чи може теорія існувати без методологічного підґрунтя?
3. Які особливості методології юридичних досліджень?
4. Як методологія впливає на інтерпретацію знань про державу і право?
5. Чи існує універсальна методологія для всіх юридичних досліджень?
6. До якої наукової школи Ви себе відносите? Як Ваша тема дослідження корелюється з науковими школами ВНЗ «Національна академія управління»?

Тема 3. Методи та інструменти правових досліджень

Мета: систематизувати знання про теоретичні та практичні методи юридичних досліджень та сформувати навички їх свідомого застосування.

Питання для обговорення:

1. У чому сутність абстрагування як методу правового аналізу?
2. Як поєднуються індукція і дедукція в юридичних дослідженнях?
3. Які переваги та обмеження кількісних і якісних методів?
4. Чим відрізняється системний підхід від традиційного аналізу?
5. Які критерії вибору методів дослідження?
6. Які методи юридичних досліджень найкраще розкриватимуть тему Вашого дослідження?

Тема 4. Процес наукового дослідження і методика його проведення

Мета: опанувати логіку і структуру наукового дослідження, навчитися формулювати проблему, мету та завдання.

Питання для обговорення:

1. Які основні етапи наукового дослідження?
2. Як правильно сформулювати наукову проблему?
3. Чим відрізняються мета і завдання дослідження?
4. Які вимоги до програми наукового дослідження?
5. У чому полягає значення чіткої структури дослідження?
6. Сформулюйте мету і завдання Вашого дисертаційного дослідження.

Тема 5. Інформаційні аспекти наукового дослідження

Мета: Сформуувати навички роботи з науковою інформацією, її аналізу й інтерпретації для формування науково обґрунтованих знань.

Питання для обговорення:

1. Які основні види емпіричних даних?
2. Як здійснюється критичний аналіз літературних джерел?
3. Які вимоги до збирання та обробки даних?
4. Чим відрізняється аналіз від інтерпретації?
5. Як уникнути інформаційної переважаності в дослідженні?
6. Які підходи до збирання й обробки даних доцільні в контексті Вашого наукового дослідження?

Тема 6. Комунікації в наукових дослідженнях

Мета: Розкрити значення наукової комунікації для розвитку науки та інтеграції у міжнародний дослідницький простір.

Питання для обговорення:

1. Яку роль відіграє наукова комунікація у розвитку знання?
2. У чому різниця між внутрішньою та зовнішньою комунікацією?
3. Які переваги та ризики відкритого доступу (open access)?
4. Як обрати науковий журнал для публікації?
5. Чи впливає міжнародна наукова співпраця на якість досліджень?
6. Які сучасні зарубіжні тенденції у сфері наукової комунікації можуть бути враховані під час проведення Вами власного дослідження?

Тема 7. Підготовка та оформлення наукових досліджень

Мета: навчити правильно структурувати, оформлювати та презентувати результати наукових досліджень.

Питання для обговорення:

1. Які основні структурні елементи наукової статті?
2. Чим відрізняється монографія від статті?
3. Які вимоги до оформлення тез доповіді?
4. Як забезпечити захист авторського права на наукову працю?
5. Які типові помилки трапляються під час оформлення публікацій?
6. Яким чином результати Вашого дослідження можуть бути представлені у різних формах наукових публікацій (стаття, монографія, тези доповіді)?

Тема 8. Дисертаційна робота як наукове дослідження

Мета: опанувати вимоги до підготовки, оформлення та публічного захисту дисертаційної роботи.

Питання для обговорення:

1. Як правильно обрати та сформулювати тему дисертації?
2. Які вимоги до наукового стилю викладу?
3. Які особливості цитування та оформлення списку джерел?
4. Які структурні елементи є обов'язковими в дисертації?
5. Які етапи передбачає процедура захисту?
6. Як у контексті Вашого наукового дослідження було обрано та сформульовано тему дисертаційної роботи?

Тема 9. Ініціювання та реалізація комплексних наукових проєктів

Мета: сформувати навички розробки, планування та реалізації міждисциплінарних наукових проєктів.

Питання для обговорення:

1. У чому специфіка комплексних наукових проєктів?
2. Яке значення має міждисциплінарність у сучасних юридичних дослідженнях?
3. Як сформувати концепцію наукового проєкту?
4. Які критерії оцінки результатів проєкту?
5. Як здійснюється комерціалізація результатів дослідження?
6. Які можливості практичного впровадження або комерціалізації результатів Вашого наукового дослідження Ви вбачаєте?

Тема 10. Академічна доброчесність

Мета: сформувати стійке розуміння принципів академічної доброчесності та відповідальності в науковій діяльності.

Питання для обговорення:

1. Що таке академічна доброчесність і чому вона є фундаментальною цінністю науки?
2. Які форми академічного плагіату існують?
3. Як запобігти порушенням академічної доброчесності?
4. Які виклики виникають у дистанційному навчанні?
5. Яка відповідальність за порушення академічних норм?
6. Які інструменти або підходи Ви використовуєте для перевірки власної наукової роботи на відповідність принципам академічної доброчесності?

9. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Не передбачено навчальним планом	-	-
Усього годин			

10. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Не передбачено навчальним планом	-	-
Усього годин			

11. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Наука та її методологія	4	6
2	Тема 2. Співвідношення методології і теорії	4	8
3	Тема 3. Методи та інструменти правових досліджень	4	8
4	Тема 4. Процес наукового дослідження і методика його проведення	6	8
5	Тема 5. Інформаційні аспекти наукового дослідження	6	8
6	Тема 6. Комунікації в наукових дослідженнях	6	8
7	Тема 7. Підготовка та оформлення наукових досліджень	6	8
8	Тема 8. Дисертаційна робота як наукове дослідження	6	8
9	Тема 9. Ініціювання, розробка та реалізація комплексних наукових проєктів	6	8
10	Тема 10. Принципи та фундаментальні цінності академічної доброчесності	6	8
		54	78

12. Завдання для самостійної роботи

Самостійна робота – форма організації освітнього процесу, за якої здобувач вищої освіти опановує навчальну дисципліну в час, вільний від навчальних занять. Метою самостійної роботи є засвоєння у повному обсязі навчальної програми, розвиток дослідницьких компетентностей та інтеграція результатів навчання у виконання дисертаційного дослідження, формування в здобувача вищої освіти здатності бути активним учасником освітнього процесу, уміння самостійно (без безпосередньої участі викладача) опановувати теоретичні й практичні знання, у тому числі із застосуванням сучасних інформаційних технологій.

Завдання для самостійної роботи: підготовка та апробація результатів наукового дослідження, безпосередньо пов'язаного з темою дисертації здобувача. Необхідно підготувати тези наукової доповіді для участі у науково-практичній конференції, яку проводить ВНЗ «Національна академія управління» або інший заклад вищої освіти чи наукова установа (всеукраїнського чи міжнародного рівня); подати тези відповідно до вимог організаторів конференції; виступити з доповіддю за темою обраного дисертаційного дослідження. Вимоги до змісту тез наукової доповіді: відображення актуальності теми дослідження, чітке формулювання мети та завдань, короткий виклад методології дослідження, основні результати, висновки та практичне значення отриманих результатів. Вимоги до обсягу та оформлення: 2–4 сторінки, оформлення відповідно до вимог конкретної конференції, обов'язкове дотримання стандартів

академічної доброчесності та коректне цитування джерел. Форма звітності: надання копії опублікованих тез (або сертифіката учасника) або інше підтвердження виступу (програма конференції, сертифікат, довідка).

Варіанти контрольної роботи (для заочної форми здобуття освіти)

Нижче подано варіанти завдань для контрольної роботи, що відповідають змісту окремих тем дисципліни та поглиблюють опрацювання навчального матеріалу. Необхідно обрати варіант та виконати наведені завдання. Вимоги до контрольної роботи: 8–12 сторінок тексту (*шрифт Times New Roman, 14 pt, міжрядковий інтервал – 1*). Слід опрацювати щонайменше 10–12 джерел. Використання класичних праць з теорії права та філософії обов'язкове. Дотримання принципів академічної доброчесності – засадничий принцип навчання. Здійснюйте коректне цитування використаних джерел. Заборонено плагіат: текст має бути оригінальним, з власним аналітичним та філософським осмисленням. Максимальна кількість балів за виконану контрольну роботу – 50 балів.

Варіант 1.

1. Проаналізуйте співвідношення теорії та методології в юридичних дослідженнях.
2. Визначте роль академічної доброчесності у забезпеченні якості наукових результатів.

Варіант 2.

1. Охарактеризуйте структуру наукового дослідження та його основні етапи.
2. Порівняйте методи теоретичного та емпіричного дослідження у праві.

Варіант 3.

1. Проаналізуйте особливості збирання, обробки та інтерпретації наукової інформації.
2. Оцініть значення міжнародних наукових платформ та баз даних для сучасного дослідника.

Варіант 4.

1. Розкрийте сутність гіпотези, наукового закону та концепції у структурі наукового знання.
2. Поясніть критерії вибору методів юридичного дослідження.

Варіант 5.

1. Розкрийте роль системного підходу в дослідженні юридичних знань.
2. Проаналізуйте принципи запобігання академічному плагіату.

Варіант 6.

1. Визначте сутність і функції наукової комунікації.
2. Охарактеризуйте значення міждисциплінарності в комплексних наукових проєктах.

Варіант 7.

1. Порівняйте якісний і кількісний аналіз в юридичних дослідженнях.
2. Оцініть роль відкритого доступу (open access) у поширенні результатів досліджень.

Варіант 8.

1. Проаналізуйте понятійно-категоріальний апарат науки та його значення для юридичних досліджень.
2. Розкрийте особливості реєстрації права інтелектуальної власності на науковий твір.

Варіант 9.

1. Визначте особливості науково-дослідної діяльності у сфері права.
2. Охарактеризуйте вплив академічної доброчесності на репутацію науковця.

Варіант 10.

1. Розкрийте поняття та структуру комплексного юридичного наукового проєкту.
2. Проаналізуйте співвідношення абстрагування, індукції та дедукції у науковому пізнанні.

13. Неформальна освіта (онлайн-курси та платформи)

У межах самостійної роботи здобувачам рекомендується проходження онлайн-курсів на міжнародних освітніх платформах з метою розширення професійних компетентностей у сфері методології наукових досліджень та академічної доброчесності.

Рекомендовані платформи:

- Coursera (Responsible Conduct of Research: https://www.coursera.org/learn/researchintegrity?utm_source=; Academic Research Types and Methods: https://www.coursera.org/learn/academicresearch-types-and-methods?utm_source=);
- edX (LouvainX: Pratiquer la méthode de recherche en sciences humaines et sociales: <https://www.edx.org/learn/social-science/universite-catholique-de-louvain-pratiquer-la-methode-de-recherche-en-sciences-humaines-et-sociales>; GalileoX: Academic integrity in digital education: <https://www.edx.org/learn/education/universidad-galileo-integridad-academica-en-la-educacion-digital>);
- Prometheus (Академічна доброчесність: онлайн-курс для викладачів: <https://prometheus.org.ua/prometheus-free/akademichna-dobrochesnist-dlya-vykladachiv/>).

Опрацювання зазначених онлайн-курсів не є обов'язковим і здійснюється за власною ініціативою здобувача як форма неформальної освіти.

14. Питання для підготовки до підсумкового контролю (диференційований залік)

1. Як визначається наука та її роль у сучасному суспільстві?
2. Чому методологія науки важлива і як її рівні формують наше розуміння пізнання?
3. У чому полягає різниця між загальнонауковими та спеціальними методами пізнання?
4. Якою є природа теорії і чому вона вважається формою систематизації наукових знань?
5. Які елементи наукової теорії є ключовими для розвитку знання?
6. Як теорія впливає на практичні зміни в суспільстві та науці?
7. Яким чином методологія і теорія взаємодіють у процесі наукового пізнання?
8. Як методологія формує та підтримує розвиток теорії в дослідженні?
9. Які етапи наукового дослідження є найбільш критичними для формування нових знань?
10. Які принципи вважаються основою ефективної методики наукового дослідження?
11. Що означає теоретична база дослідження і як вона формується?
12. Як оцінити стан досліджуваного об'єкта на емпіричному рівні?
13. Які критерії визначають якість наукового дослідження у практиці?
14. Яку роль відіграють правові норми у регулюванні наукової діяльності в Україні?
15. Чому сучасна право є важливим та актуальним об'єктом наукового дослідження?
16. Які особливості правових знань потребують особливої уваги в науковому аналізі?
17. Що означає діалектичний метод і чому він вважається універсальним підходом пізнання?
18. У чому полягає різниця між об'єктивною та ідеалістичною діалектикою?
19. Які методи теоретичного дослідження ви застосовуєте і чому саме вони?
20. Які емпіричні методи є найефективнішими у соціально-правових дослідженнях?
21. Що включає в себе і як організувати інформаційне забезпечення наукового дослідження?
22. Які вимоги до якості наукової інформації вважаються пріоритетними?
23. Як математичні методи допомагають у дослідженні складних явищ?
24. Що означає наукова дискусія і як зробити її продуктивною?
25. Як обрати й обґрунтувати тему дослідження, щоб вона була актуальною і значущою?
26. Які етапи затвердження теми наукової роботи у закладі вищої освіти важливі для аспіранта?
27. Які форми наукової комунікації є найефективнішими і чому?
28. Які особливості структурування кваліфікаційної роботи роблять її справжнім науковим дослідженням?
29. Чому академічна доброчесність є фундаментальною цінністю науки?
30. Які види порушень академічної доброчесності можуть виникати і які наслідки вони мають для дослідника та науки?

15. Методи навчання

Методи навчання на лекціях: вербальний метод (лекція, дискусія, консультація, обговорення тощо); методи візуалізації (презентація, метод ілюстрації (графічний, табличний, тощо), метод демонстрацій: схем, моделей, алгоритмів наукового пошуку та інші); робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування тощо); інші методи у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо).

Методи навчання на семінарських заняттях: вербальний метод (дискусія, співбесіда, виступ на конференції тощо); метод візуалізації (презентація, метод ілюстрації (графічний, табличний, тощо), метод демонстрацій та інші); робота з навчально-методичною літературою (рецензування, підготовка реферату, тез доповіді тощо); інші методи у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо); кейс-метод (вирішення ситуацій тощо); практичний, пошуковий метод.

16. Методи оцінювання

У процесі вивчення дисципліни *«Методологія юридичних наукових досліджень та політика академічної доброчесності»* використовуються такі методи оцінювання:

Для поточного контролю: у вигляді усного та письмового опитування, фронтального опитування, тестування, написання есе (рефератів), апробації результатів наукового дослідження, контрольна робота (для заочної форми здобуття освіти); самостійна робота, неформальна освіта (онлайн-курси та платформи) тощо.

Для підсумкового контролю: проведення підсумкового контролю (усна та/або письмова відповідь, тестування тощо).

17. Засоби діагностики результатів навчання

Робоча програма передбачає застосування засобів діагностики результатів навчання за формами контролю знань:

- *поточний контроль* може передбачати застосування широкого спектру форм та методів оцінювання знань, що проводиться за кожною темою.
- *підсумковий контроль* передбачає проведення диференційованого заліку.

Завершальним етапом досягнення запланованих програмних результатів навчання з навчальної дисципліни *«Методологія юридичних наукових досліджень та політика академічної доброчесності»* є підсумковий контроль – диференційований залік.

18. Критерії та порядок оцінювання результатів навчання

Для оцінювання знань здобувачів вищої освіти застосовуються контрольні заходи у формі поточного та підсумкового контролю знань відповідно до Положення про оцінювання знань здобувачів вищої освіти.

Поточний контроль

Види навчальної діяльності здобувачів вищої освіти обираються та оцінюються викладачем за рекомендованою шкалою в залежності від особливостей навчальної дисципліни. Оцінювання окремих видів навчальної діяльності здобувача вищої освіти для дисципліни *«Методологія юридичних наукових досліджень та політика академічної доброчесності»* відбувається за такими рекомендованими балами:

Види навчальної діяльності здобувачів вищої освіти	Кількість балів (від – до)
Аудиторна робота	
Відповідь на практичному, семінарському, лабораторному занятті	1-5
Вирішення ситуаційних завдань, розв'язання задач тощо	1-5
Тестування	1-5
Ділова гра, практичний кейс тощо	1-10
Інші види аудиторної роботи*	
Самостійна робота	
Реферат, есе тощо	1-10
Інші види навчальної діяльності здобувачів вищої освіти (участь у публічних заходах (конференція, олімпіада тощо); написання наукової статті, участь у конкурсах студентських робіт тощо)	1-10
Інші види самостійної роботи*	
Контрольна робота (для заочної форми здобуття освіти)	1-50

*види навчальної діяльності здобувачів освіти обираються та оцінюються викладачем за рекомендованою шкалою в залежності від особливостей навчальної дисципліни.

Для визначення ступеня засвоєння навчального матеріалу та поточного оцінювання знань здобувачів вищої освіти застосовуються критерії відповідно до Положення про оцінювання знань здобувачів вищої освіти.

Порядок зарахування результатів неформальної освіти:

Результати проходження онлайн-курсів можуть бути зараховані як складова самостійної роботи за заявою здобувача в порядку, визначеному Положенням про порядок визнання результатів навчання набутих у неформальній/інформальній освіті (<https://nam.kyiv.ua/files/pdf/polozhennia-proneformalnu-ta-informalnu-osvitu.pdf>).

Максимальна кількість балів – до **10** балів у межах самостійної роботи.

Підсумковий контроль

Максимальна кількість балів за диференційований залік з початкової дисципліни «Методологія юридичних наукових досліджень та політика академічної доброчесності» складає **40 балів**.

Для визначення ступеня засвоєння навчальної дисципліни та контрольного оцінювання знань здобувачів вищої освіти за підсумковим контролем застосовуються критерії відповідно до Положення про оцінювання знань здобувачів вищої освіти.

Підсумкова оцінка переводиться у національну систему оцінювання і шкалу ECTS згідно з таблицею:

Порядок переведення оцінок у систему ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		для екзамену курсової роботи (проєкту), практики	для заліку (диференційованого заліку)
90-100	A	Відмінно	зараховано
82-89	B	Добре	
75-81	C		
64-74	D	Задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

19. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Для денної форми здобуття освіти

Поточний контроль та самостійна робота – 60										Підсумковий контроль	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10		
5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	10 балів	40 балів
100 балів											

Для заочної форми здобуття освіти

Поточний контроль та самостійна робота – 60		Підсумковий контроль	Сума
Контрольна робота	Самостійна робота		
50 балів	10 балів	40 балів	100 балів

20. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення дисципліни «Методологія юридичних наукових досліджень та політика академічної доброчесності» узагальнено в комплексі навчально-методичного забезпечення, який включає:

- силабус;
- робочу програму навчальної дисципліни;
- варіанти завдань для самостійної роботи аспірантів;
- варіанти завдань для підсумкового контролю;
- інші матеріали.

21. Рекомендована література

Основна

1. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 01.12.2022 № 2811-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20#n855>
2. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. / за заг. ред. Л.Г. Ліпич, О.М. Полінкевич. 2-ге вид., доп. і перероб. Луцьк: Вежа-Друк, 2023. URL: <https://numl.org/1hgD>
3. Митрофанов І.І. Методологія й організація юридичних наукових досліджень: навчальний посібник. Кременчук : Вид-во «НОВАБУК», 2023. 312 с. URL: <https://numl.org/1hgC>
4. Медвідь В.Ю., Данько Ю.І., Коблянська І.І. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно логічних схемах і таблицях). 2020. URL: http://library.megu.edu.ua:8180/jspui/bitstream/123456789/2508/1/20201113_100711.pdf
5. Навчально-методичний посібник з навчальної дисципліни «Організація та методологія наукових досліджень» для аспірантів (здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії) / уклад.: Данильян О.Г., Дзьобань О.П. Х.: Право, 2023. 31 с. URL: https://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/SENMK/p_OMND-2023.pdf
6. Гіда Є., Лощихін О., Веселовська Н., Стерліков О. Методологія теорії держави і права. Академічні візії. 2023. № 21. URL: <https://www.academy-vision.org/index.php/av/article/view/2371>
7. Методологія проведення галузевих юридичних досліджень: колект. монографія / за заг. ред.: О.О. Кота, А.Б. Гриняка, М.М. Хоменка. Одеса: Гельветика, 2022. 239 с. URL: <https://ccu.gov.ua/library/metodologiya-naukovyh-doslidzen-u-konstytuciynomu-pravi-ukrayiny>
8. Методологія і організація наукових досліджень: навчальний посібник / А.О. Азарова, Н.О. Біліченко, Ю.В. Міронова, Л.М. Ткачук. Вінниця: ВНТУ, 2022. 117 с. URL: https://pdf.lib.vntu.edu.ua/books/2023/Azarova_2022_117.pdf

Допоміжна

1. Гіда Є., Веселовська Н., Лощихін О. Філософські основи теорії держави і права. Академічні візії. 2023. № 16. URL: <https://doi.org/10.5281/zenodo.17609580>
2. Євдокіменко С., Гіда Є., Лощихін О., Стерліков О. Перспективи розвитку теорії держави і конституційного права в умовах цифровізації суспільства. Академічні візії. 2024. № 30. URL: <https://doi.org/10.5281/zenodo.17603789>

3. Antoshkina V.K., Loshchykhin O., Topchii O. et al. Legislative Basics of Legal Interpretation. *International Journal for the Semiotics of Law*. 2022. Vol. 35, P. 1655-1669. URL: <https://doi.org/10.1007/s11196-022-09916-3>
4. Shevchenko A.Y., Vykhryst S.M., Loshchykhin O.M. et al. Features of Reforming Economic Legislation in the Conditions of Russian Aggression: Theoretical and Legal Aspects. *Theoretical and Practical Research in Economic Fields*. 2023. Vol. 14(2). pp. 326–334.
5. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених : кол. моногр. / за заг. ред. Н.Г. Сорокіної, А.Є. Артюхова, І.О. Дегтярьової. Дніпро: ДПІДУ НАДУ, 2017. 169 с. URL: <https://numl.org/1hgE>
6. Бондар Н.А., Стрельник В.В. Методологія наукового дослідження теоретико-правових факторів впливу на розвиток юридичної освіти в умовах глобалізації. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 2. С. 102-105. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2023-2/21>
7. Кришталь А.О. Академічна доброчесність: курс лекцій. Навчальний посібник для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 053 «Психологія», галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право», галузі знань 26 «Цивільна безпека» спеціальності 263 «Цивільна безпека». Черкаси: ЧПБ імені Героїв Чорнобиля НУЦЗ України, 2022. 124 с. URL: <https://numl.org/1hgF>
8. Положення про академічну доброчесність ВНЗ «Національна академія управління». URL: <https://nam.kyiv.ua/files/ak-dobrochesnist.pdf>
9. Порядок перевірки наукових робіт на унікальність та виявлення академічного плагіату у ВНЗ «національна академія управління» (для здобувачів першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти). URL: <https://nam.kyiv.ua/files/pdf/2020-poriadok-perevirky-naukovykh-robit-na-unikalnist.pdf>